

Predkladacia správa

Ministerstvo financií Slovenskej republiky predkladá Návrh zákona o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“).

Návrh zákona bol vypracovaný na základe úlohy v uznesení vlády SR č. 56/2024 k Rámcovému plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na IX. volebné obdobie.

Účelom návrhu zákona je vytvoriť novú právnu úpravu, ktorá preberá požiadavky ustanovené v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2673 z 22. novembra 2023, ktorou sa mení smernica 2011/83/EÚ, pokiaľ ide o zmluvy o finančných službách uzavreté na diaľku, a ktorou sa zrušuje smernica 2002/65/ES, a tým transponovať citovanú smernicu do vnútroštátneho právneho poriadku na dosiahnutie súladu s legislatívou Európskej únie (ďalej len „EÚ“).

Návrh zákona sleduje viacero cieľov, ktoré majú primárne riešiť problematiku finančných služieb poskytovaných spotrebiteľom na diaľku prostredníctvom rôznych online kanálov, pričom doterajšia právna úprava adekvátne nereaguje na technické možnosti, akými môžu byť finančné služby na diaľku ponúkané a poskytované v súčasnosti a podporiť ochranu spotrebiteľa v danej oblasti. Návrhom zákona sa má ďalej dosiahnuť zavedenie komplexnej a aktuálnej právnej regulácie v oblasti ochrany spotrebiteľa pri poskytovaní finančných služieb na diaľku; posilnenie právnej istoty v reakcii na rýchly technologický vývoj v oblasti digitalizácie, ktorý spôsobil, že niektoré inštitúty v online prostredí súčasná právna úprava v plnej miere nerieši; vymedzenie zásad, ktoré budú platné aj pre prostriedky, ktorých používanie ešte nie je rozšírené alebo ktoré ešte nie sú známe, a to s cieľom reagovať na neustály vývoj uvedených komunikačných prostriedkov; zabezpečenie jednotnej úrovne ochrany spotrebiteľov v rámci štátov EÚ a zamedzenie rozdielom, ktoré by bránili uzatváraniu zmlúv o finančných službách v rámci vnútorného trhu; zavedenie pravidiel, ktorými sa pre obchodníkov zabezpečí právna istota a transparentnosť a spotrebiteľom sa poskytnú jednotné právne vymożiteľné práva a povinnosti vo všetkých členských štátoch EÚ; úprava pravidiel týkajúcich sa práva na predzmluvné informácie a práva na odstúpenie od zmluvy, ako aj pravidiel zabezpečujúcich spravodlivosť na internete pri uzatváraní zmlúv o finančných službách na diaľku a pod.

Poskytovanie finančných služieb spotrebiteľom na diaľku sa za posledných 20 rokov výrazne zmenilo. Obchodníci a spotrebiteľia finančných služieb prestali používať napr. fax, pričom sa objavili noví aktéri (napr. fintech spoločnosti) s novými obchodnými modelmi a novými distribučnými kanálmi (napr. finančné služby predávané online). Pandémia COVID-19 a súvisiace obmedzenia pohybu taktiež dopomohli k zrýchleniu nakupovania online vo všeobecnosti (napr. v bankovom sektore sa zmluvné vzťahy uzatvárali prostredníctvom elektronických prostriedkov).

Ciele návrhu zákona budú splnené prostredníctvom ustanovenia zákonných požiadaviek v rámci úplnej harmonizácie na úpravu predzmluvných informácií, úpravu práva na odstúpenie od zmluvy, zásad spravodlivého zaobchádzania v online prostredí a presadzovaním práva.

Ochrana spotrebiteľa patrí do spoločnej právomoci EÚ a jej členských štátov. Ako sa uvádza v článku 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), EÚ musí pomáhať chrániť hospodárske záujmy spotrebiteľov a podporovať ich právo na informácie a osvetu na ochranu ich záujmov. Právnym základom návrhu je článok 114 ZFEÚ. Ten je v súlade s článkom 169

ods. 2 písm. a) ZFEÚ právnym základom na prijatie opatrení, ktorými sa prispieva k dosahovaniu cieľov stanovených v článku 169 ZFEÚ v súvislosti so zavŕšením tvorby jednotného trhu.

Návrh zákona má pozitívne aj negatívne vplyvy na podnikateľské prostredie, vrátane vplyvov na malé a stredné podniky. Mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov sa uplatňuje. Návrh zákona má tiež pozitívne sociálne vplyvy. Návrh zákona nemá vplyvy na rozpočet verejnej správy a rozpočty obcí a vyšších územných celkov, životné prostredie, informatizáciu spoločnosti, služby verejnej správy pre občana, ani na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Návrh zákona je v súlade s Európskou chartou miestnej samosprávy.

Návrh zákona bol v období od 22.11.2024 do 13.12.2024 predmetom medzirezortného pripomienkového konania, ktorého výsledkom je, že materiál sa predkladá bez rozporov.